

Asia: HE 115/2026 – Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi taiteen perusopetuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Suomen tanssioppilaitosten liitto STOPP ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä uudeksi laiksi taiteen perusopetuksesta sekä siihen liittyviksi laeiksi.

Liitto pitää lain uudistamista tärkeänä ja tarpeellisena. Lainsäädäntöä on valmisteltu pitkäjänteisesti, ja esitys vahvistaa taiteen perusopetuksen asemaa osana koulutusjärjestelmää. Liitto pitää ansiokkaana opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman monialaisen työryhmän työskentelyä osana lainvalmistelua. Työryhmän yksimielinen ehdotus näkyy vahvasti myös nyt lausuttavana olevassa hallituksen esityksessä.

Uudistustyön taustalla oleva tavoite saavutettavuuden ja saatavuuden lisäämisestä on tärkeä ja kannatettava. Lisäksi liitto pitää keskeisinä alaa eteenpäin teemoina eri taiteenalojen yhdenvertaisuuden vahvistamista, koulutusmuodon rakenteen selkiyttämistä sekä lisärahoituksen turvaamista. Samalla tunnistamme uudistuksen toimeenpanoon liittyvät haasteet, jotka koskevat muun muassa lain käytännön tulkintaa ja erityisesti opetussuunnitelmien perusteiden laatimisprosessia.

Eri taiteenalojen yhdenvertaisuus

Taiteen perusopetusta annetaan kaikkiaan yhdeksällä eri taiteenalalla. Suomen tanssioppilaitosten liitto kannattaa lakiehdotuksen lähtökohtaa, jossa eri taiteenalat nähdään yhdenvertaisina.

Liiton näkemyksen mukaan taiteen perusopetusta ja sen rahoitusjärjestelmää tukee kehittää kokonaisuutena eikä yksittäisten taiteenalojen lähtökohdista. Eri taiteenalojen yhdenvertaisen aseman tulee toteutua sekä lainsäädännössä että koulutuksen käytännön järjestämisessä ja rahoituksessa.

Koulutusmuodon rakenteen selkiyttäminen

Siirtyminen yhteen 50 opintopisteen oppimäärään selkiyttää taiteen perusopetuksen rakennetta nykyisen kahden oppimäärän malliin verrattuna. Suomen tanssioppilaitosten liitto kannattaa lakiehdotuksen mukaista siirtymistä yhteen oppimäärään.

Hallituksen esityksessä opintopisteen laajuudeksi esitetään 16 oppituntia, jolloin 50 opintopisteen oppimäärän kokonaislaajuudeksi muodostuu 800 oppituntia. Tanssin taiteen perusopetuksen näkökulmasta on olennaista, että uusi lainsäädäntö mahdollistaa sekä harrastusluonteisemman että tavoitteellisemman opiskelun aina ammatillisiin opintoihin tähtäävään opiskeluun asti.

Lakiesityksessä esitetty mahdollisuus toteuttaa varsinaisen oppimäärän lisäksi enintään 700 tunnin laajuinen, valtionosuuteen oikeuttava kokonaisuus lisää tarvittavaa joustavuutta. Se mahdollistaa erilaisten oppilaiden, oppilaitosten ja toimintaympäristöjen huomioimisen. Joustavan rakenteen toimivuus edellyttää kuitenkin selkeää ohjeistusta.

Varhaisiän opinnoilla on tärkeä merkitys ja vakiintunut asema tanssin taiteen perusopetuksen kentällä. Varhaisiän opinnot muodostavat monelle lapselle ensimmäisen kosketuksen tavoitteelliseen taideharrastukseen ja tukevat myöhempää siirtymistä taiteen perusopetuksen opintoihin. Uudessa lain-

säädännössä ja rahoitusjärjestelmässä tulee tunnistaa varhaisiän opintojen merkitys ja turvata niiden asema osana taiteen perusopetuksen kokonaisuutta.

Lisärahoituksen tarve

Uusi lainsäädäntö muuttaa olennaisesti taiteen perusopetuksen toimintaympäristöä ja koulutuksen rakenteita. Näin suuret muutokset edellyttävät toteutuakseen lisärahoitusta, jotta tavoitteet voidaan toteuttaa laadukkaasti ja yhdenvertaisesti.

Liitto korostaa, että lisärahoitusta tarvitaan sekä uusien järjestämislupien mahdollistamiseen että nykyisten järjestämislupien lupien tarkasteluun ja kehittämiseen. Rahoituksen tulee vastata muuttuvan toimintaympäristön ja uudistuksen toimeenpanon aiheuttamiin tarpeisiin.

Tanssi on yksi taiteen perusopetuksen suosituimmista taiteenaloista. Siitä huolimatta huomattava osa suomalaisista tanssin taiteen perusopetusta tarjoavista oppilaitoksista toimii ilman valtionrahoitusta. Merkittävä osa tanssioppilaitoksista on yksityisiä oppilaitoksia, jotka toimivat osana kuntien järjestämää taiteen perusopetusta.

Suomen tanssioppilaitosten liitto pitää tärkeänä, että uusi lainsäädäntö tunnistaa ja turvaa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvalla toimivien oppilaitosten että kuntien järjestämänä toteutettavan taiteen perusopetuksen toimintaedellytykset.

Liitto pitää hyvänä ratkaisuna sitä, että kuntien rooli ja vastuu koulutuksen järjestäjänä on kirjattu hallituksen esitykseen nykyistä lainsäädäntöä selkeämmin. On myös tärkeää, että esityksessä tunnistetaan kuntien järjestämän taiteen perusopetuksen toteutuvan suurelta osin yksityisissä oppilaitoksissa.

Uuden lainsäädännön toimeenpano

Vaikka lainsäädäntöuudistus on odotettu ja kannatettava muutos, sen toimeenpano edellyttää koulutuksen järjestäjiltä ja oppilaitoksilta merkittävää valmistelutyötä. Lakiehdotukseen sisältyvä ajatus yhteistyön vahvistamisesta on kannatettava. Sen toteutuminen lain tavoitteiden mukaisesti edellyttää kuitenkin selkeää ohjeistusta. Lainsäädännön tulkintojen tulee olla mahdollisimman yhdenmukaisia eri puolilla maata ja eri taiteenaloilla.

Lakiuudistus asettaa myös selkeitä vaatimuksia opetussuunnitelmien perusteiden laatimisprosessille. Prosessissa tulee varmistaa, että lainsäädäntö ja sen tavoitteet välittyvät opetussuunnitelmien perusteisiin riittävän selkeästi.

Suomen tanssioppilaitosten liitto kannattaa lakiehdotuksen mukaista vastuutehtävän luomista. Parhaimmillaan vastuutehtävä vahvistaa eri toimijoiden ja taiteenalojen välistä yhteistyötä sekä tukee lainsäädännön yhdenmukaista toimeenpanoa sekä koko koulutusmuodon kehitystyötä.

Suomen tanssioppilaitosten liitto pitää tärkeänä, että uuden lainsäädännön toimeenpanossa kuullaan jatkossakin taiteen perusopetuksen eri taiteenalojen asiantuntijoita ja koulutuksen käytännön toteuttajia. Näin voidaan varmistaa, että uudistuksen tavoitteet toteutuvat tarkoituksenmukaisesti ja että lainsäädäntö tukee taiteen perusopetuksen monimuotoista toimintakenttää.

Suomen tanssioppilaitosten liitto STOPP ry:n puolesta

Milla Malmberg
Toiminnanjohtaja